

Влаç ёсь-хелё пирки ял сыннине сывахран

Президент Указё пурна́са кёрсе пырать

Рассейре сивёч тарақан икё ыйтуран пёри вёл – СУЛ-СЕМ. Иртен пусласа касчен, тёрёсрех каласан, талакёпех, кун йёркинчен тухман ыйту вал. Вуншар сүл ёнтё ана татса парассишён кёрешнё, анчах кёрешу хавачё сав-савах иксёлмен-ха. Ана вёсне ситерме сёршывра сёнерен те сёне программасем кун сүти кураçсё, анчах ял сынни унчченхиллех авалхи пылчакран хаталса пётеймест. Пурна́с вара шав малалла шавать, общество аталанавё сёне карта хәпарать.

Уйкас Апашсем яла сүл ситни ял пурна́снө сёне вай парасса, яла сәмрәклатасса шанассё. Ахаль те тирпейлө ял асфальт сүлпа татах илемленесси пирки вёсен иккелену сук.

Ильинка ял тарахёнчи Чурикасине кунашкәл сүлпа камән кёрес килмё? Кун пек ялсен малашлахё пур.

«Дорремстрой» ООО ёсченёсем сүл тавас ёсри кашни утамшән ответлахә туяссё, сүл-йёр культуришён тимлессё (Сёне Чемей).

Сарансырмине каякан сүла тавассипө ёслекен «Дор-строй» ООО ёсченёсем А. Сорокин тата А. Осипов.

Чаваш Республикин Президентё Н.В. Федоров кәсәлхи сурла уйахён 21-мёшёнчө “Чаваш Республикин автомобиль сүлсене тавассине хаварт вёслес енёпө пурна́сла-малли ёссем” Указа кун сүти париччен эфир пурсәмәр та пирён ялсене пурте усә курақан автомобиль сүлсөмөпө сыхантаракан автомобиль сүлсөмө тумалли Республика Программи пурна́сланса пынине курайтәмәр. Унна килёшүллөн Чаваш Республикинчи мён пур яла ситмелли сүлсене 2015 сүлччен туса пётерме пәхнәччө. Пурна́с ул-шәннә май тивёстеретчө-и-ха вёл пире? Кунта пёршекел хурав сөс пулма пултарать – сук.

Иёпө-сапаллә сәнтәләкра, уйрамах кёрхи-сүрхи тапхәр-сөнчө, асфальт сарманнипө ялти сүлсем тарах автотранспортла сүреме еплө хён пулни пирки калама та кирлө мар. Эппин ялта ял хушаләхне е ытти ёс-хөлө йёркеллө аталантарма сук. Кунпа пёрлех шул ачисене пелу тёнчипө утма кирлө пек илсө сүреме йывәрри, васкәвлә пулашу машинисем вырәна вәхәтра ситейменни, пушар сүнтөре-көн машинәсем “хөрлө автанпа” кёрешмө сывахә пырайманни – кун йёркинчө сивёч тарақан ыйтусен ыйтавёсем.

Сәкнашкәл лару-тарава алә тупанё синчи пек курса тара-са вайра тарақан Программа ана хәш вәхәтра пурна́сла-ма паләртнине пәхмасарах XXI ёмөрте пирө тивёстерсө ситерейменни паләрчө. РФ Президентчө паләртнә наци проекчөсене пурна́са кёртсө сёршыври пурна́са малалла утарма сүлсем паян кирлө, вунә султан мар! Сәкна ән-ланса тата республикәра сүлсем тавассине хавартлатас тёллевпө ЧР Президентчө Н. Федоров сүлсөх асаннә Ука-за алә пурсө те ёнтө. Унна килёшүллөн Программанә пур-на́ссласине хавартлатма йышәннә, ана икё султа (2007–2008 сүлсөнчө) пурна́сламалла тесе паләртнә. Сәк вәхәтра Чаваш Енрө ялсем (ялсөнчи социаллә объек-сем патнө сити) патнө 1100 километр автомобиль сүлө тумалла. Ана валли 9 миллиард тенкөнө хәхән уқса-тенкө каймалла. Мөнөх, пәр тапранчө темеллө.

Район территориянчө сүлсем тавассипө ёссем мөнлө шайра пынипө паллашма иртнө кунсөнчө район администрацийән пусләхөн сүмө В.Г. Никитин сүл-йёр строительсвин специалистсөмөпө, подрядчиксөмөпө, вырәнсенчи ял тарахөсөн пусләхөсөмөпө объектсөнө ситсө курчө. Уйкас Янасал ял тарахөнчи Юрпаш ялө патнө пырақан сүл синчө тата Чуманкасси ял тарахөнчи Уйкас Апашра яла асфальт сүл ситнө ятпа ирттернө ял уявнө район пусләхө Ю. Иван-ов та хутшәнчө.

– Асфальт сарнә сүлсем ял сыннин пурна́с культурине үстери пирки пёр иккелену те сук. Савәнпа та Чаваш Енри кашни сын Президент йышәнәвө тёрөс те вырәнлә тесе йышәнчө. Сав шутра эфир те, мөншөн тесен сүл ыйтавө Муркашөмшөн те иккөмөш вырәнта мар. Паянхи куна райнти 177 ялтан 139-шөнчө асфальт сарнә сүлсем сук. Сәк ырләх 36 ял патнө те ситеймен. Апла пулсан пирён сүл ыйтавөпө ёслемелли пайтах-ха. ЧР Президентчөн Указ-не пурна́сласа эфир те хамартан мён килнине пётөмпөх тумә тарашатпәр. Сәк тёллевпө паян 9 ял патнө асфальт сүл ситерессипө ёслөтпөр, чылай сёрте ку тёлөшпө ёссем вёслөнсө те пырассө. Плансем вара татах та пысәкрах. Вёсөнө строительсөмөпө заказчиксөмөпө, ял сыннисем пёр шухәшлә пулсан татса пама пулатөх. Сәкна паян район-та пурна́сланакан ёссем те сирөплөтөссө, – терө Уйкас Апашра яла асфальт сүл ситнипө ирттернө ял уявнө хут-шәнса район пусләхө Юрий Александрович Иванов. Уява тухнә ял сыннисем унчөнрөх кустармаллә тракторсөм те йывәррән көнө сүлпа халө сывах малашләхра туй хысқан туй кёрлөсө иртөссө шаннинө-көтнинө паләртрөс: ялта сөнө сөмөсөм йёркөлөнсен, вёсөнчө ача-пәча сасси ян-раса тәрсән, ялән малашләхө пур-ха.

– Пылчак сарса пайтах пурәнтамәр. Халө вёл вәхәтсөм хысала юлчөс ёнтө. Кун пек сүлсөмөпө ытларәх та ытларәх пурәнса килөт, – терө ваттисен ячөпө Н. Данилов.

– Сүл, газ, шыв пулсан, ял пурәнать. Яла ситнө сүлпа паянхи сәмрәксөн ачисем те шула чупчәр, яла аталантар-рассишён вай хуччәр. Газ кирлө теттөмөр те, газла усә курма пуларәмәр, паян, авә, ял патнө асфальт сүл ситрө. Ененөтпөр, сывах вәхәтрах вёл ял хушшинчө те пулө. Сәкна валли пирён тирпейлөх пирки ытларәх шултамал-ла, ял хушшинчө тёрлө апәр-тапәр вырттармалла мар, чөчөк үстөрмеллө, – хәй телөйлө малашләхә пәхнинө пал-ләртса каласрө А. Иванов сәмрәк предприниматель.

Каларәм ёнтө, паян райнти тәхәр ял патнө асфальт сүлсем ситерессипө ёссем пырассө. Вёсөнө вәхәтра пур-на́ссласишён 6 подряд организацийө тимлөт: ОАО “Вол-годорстрой”, ОАО “ДЭП №146”, ООО “Дорремстрой”, ООО “Дорстрой”, “Чувашавтодорән”, Вәрнарти сүл-йёр строи-тельствипө юсав управленийө, ОАО “Дорисс”. Паянхи куна вёсөм пётөмпө таватә километр та 155 метр сүла туса пётөрнө ёнтө. Анчах сәкә пусланә пысак ёсөн пусламәшө кәна. Пурна́сланә ёсшөн район бюджетөчөн 29 миллион та 258 пин тенкө тёлнө пулсан, сүл-йёр тавакан пётөм-строительствө предпрятийөсөн вайёпө сывах вәхәтра татах сёршөр метр, километршар сүл хута каймалла. Ана валли Чаваш Республикин бюджетөчөн 31 миллион тенкө ытла кредит уқси-тенки килмеллө.

Чурикасипө Сөлөмөнкасси. Кунти 1320 метр сүла “Вол-годорстрой” усә акционерлә общество ёсчөнөсем тунә. Кунта халө тирпей-илем кёртөс ёсөм пырассө. Пурна́с-ланә ёсөмшөн район бюджетөнчи уқса-тенкөсөр пуснө республикәри адреслә инвестици программинчөн 6448,9 пин тенкө тёлнө. Чаваш Республикин бюджетөчөн пәх-нә кредит уқси-тенки килсен кунта кәсәл татах 7103,9 пин тенкөлөх ёсөм пурна́слама паләртнә.

Вомпәкасси урамөпө Токшика каякан сүл. Мән Сөнтөр ял тарахөнчи километр ытларәх тәршшө сәк сүла “ДЭП №146” усә акционерлә общество тават.

– Элө ватә ёнтө. Килтөн тухса чиркөвө кәна сүретөп, анчах унта кёлөсөнө кайма та ку таранчөн сьрмапа утат-тамәр. Елөкхи көнөкөрө пурәна килө сүл пичөсөм якәлөс, таврана шәна карри явса илө тенө. Сав вәхәтсөм ситрөс: электричество линийөсөмөпө сүтә килөт, инсө сүла асфальт сарнә сүл кёскөтөт, – терө сүл тунинө тёрөслөкөн ушкәна хәйөн ыра кәмәлөпө пан улми ситерме тухнә Нона Димит-риевна Самушкина. Ватә сын сәмахөсөм – паянхи ёсөнө сәнлакан сәмахөсөм.

Асаннә сүлсөмөпө пёрлөх паян Сөнө Чемөе, Сарансыр-мине, Юрпаша, Пижиккассинө, Милютакассинө сүлсем та-вассипө ёсөм пырассө.

Автор сән үкерчөкөсөм.

Анатолий БЕЛОВ.

Район пусләхө Ю. Иванов Уйкас Апашсен ял уявөн-чө сывах сүлсөнчө пур ялсем патнө те сүлсем ситес-сө шаннинө пёлтерчө. “Чаваш Республикин Прези-дентчөн Указнө пурна́ссласи – пёрлөхи тёллөв”, – терө Юрий Александрович.

Асфальт сүлсем райнти метр хысқан метр сар-лассө, ялсөнө сөнө сән кёртөссө.

“Сүлсем синчи культура сүл-йёр паллисөнчөн пу-сланатъ”, – тет “ДЭП №146” ОАО ёсчөнө В. Кошкин хәй хамәр райнти Тяпакассинчөн пулнинө паләртса.

“ДЭП №146” ОАО ёсчөнөсем П. Челдриковпа А. Ани-кин.